

OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ W SUWAŁKACH

DLA SUBREGIONU SUWAŁSKIEGO

Relacja z wizyty studyjnej w subregionie bielskim i łomżyńskim

W dniach 18-21 października 2022r. odbyła się wizyta studyjna „Dobre praktyki na przykładzie wybranych podmiotów ekonomii społecznej w subregionie bielskim i łomżyńskim”. W wizycie udział wzięli przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, z terenu subregionu suwalskiego.

Wizyta studyjna to, najprościej mówiąc, odwiedziny w organizacjach, instytucjach i miejscach, które chcemy bliżej poznać, by zrozumieć ich sposób funkcjonowania, ofertę, tajemnicę sukcesu. Wizyta studyjna to również unikalny sposób na poznawanie świata z jednoczesną nauką. To czas na pokazanie dobrze prosperujących przedsiębiorstw, nowatorskich rozwiązań organizacyjnych, ale też zapewnienie atrakcji towarzyszących.

OWES w Suwałkach

ul. Osiedle II 6A, 16-400 Suwałki
tel. 87 566 20 55
owes@ares.suwalki.pl

Lider: Agencja Rozwoju Regionalnego

ARES S.A. w Suwałkach
ul. Noniewicza 42A, 16-400 Suwałki
tel. 87 566 61 06

Partner: Fundacja Rozwoju

Przedsiębiorczości w Suwałkach
ul. Kościuszki 62, 16-400 Suwałki
tel. 87 565 13 86

Nasza wizyta miała, poza wyżej wymienionymi ogólnymi celami, także na celu zapoznanie uczestników z działalnością podmiotów ekonomii społecznej w subregionie bielskim i łomżyńskim, wymianę informacji, pomysłów, zapoznanie z przykładami dobrych praktyk oraz dobrych sprawdzonych rozwiązań w obszarze ekonomii społecznej.

W trakcie wizyty odwiedziliśmy: Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Szansa” w Bielsku Podlaskim, Stowarzyszenie Edukacji Filmowej – wraz z pokazem filmów, Spółdzielnię Socjalną „Integracja”, Stowarzyszenie Kultury Podlaskiej „Wspólnota i Jedność” wraz z wizytą w Synagodze w Orli, Koło Gospodyń Wiejskich w Policznej – wsi rzemieślników i artystów, Stowarzyszenie Kreatywny Bielsk Podlaski, Stowarzyszenie Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce, Stowarzyszenie Kulturalne „Pocztówka”, Stowarzyszenie „Miłośnicy Muzyki Cerkiewnej”, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Hajnówce, Stowarzyszenie Wspólna Białowieża, Gminę Białowieża (spotkanie z Wójtem Gminy), Stowarzyszenie Skansen w Białowieży, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dołubowie, Stowarzyszenie „Pustelnia Sękalik”, Spółdzielnię Socjalną „eSSkapada”, Stowarzyszenie ku naturze „Ziołowy zakątek” w Korycinach, Spółdzielnię Socjalną Alexis w Łomży, Stowarzyszenie Przyjaciół Nowogrodu - Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie, Fundację „Dr Otis”, Sklep medyczny Łomża Eko Medical Fundacja Działań Lokalnych Logos, Spółdzielnię Socjalną „Poezja Smaku”, Fundację „Dwa serca” w Uśniku.

Nowa inicjatywa na rzecz zatrudnienia uchodźców - NESsT

Liczba uchodźców z Ukrainy szukających schronienia przed wojną w Polsce i Rumuni zbliża się do 4 milionów. Dołączają oni do dziesiątek tysięcy uchodźców z Azji i Afryki, którzy wybrali tę część Europy w poszukiwaniu lepszego i bezpieczniejszego życia.

Większość uchodźców w wieku produkcyjnym to kobiety, które musiały zostawić swoich mężów i partnerów, próbując ułożyć sobie świat na nowo, dodatkowo opiekując się dziećmi i szukając możliwości pracy.

Oprócz krótkoterminowej pomocy humanitarnej uchodźcy potrzebują długoterminowego wsparcia w zakresie zatrudnienia, aby odzyskać bezpieczeństwo ekonomiczne i odbudować swoje źródła utrzymania. Dzięki wsparciu IKEA Social Entrepreneurship i Cisco Foundation, NESsT uruchomił [Inicjatywę Wsparcia Zatrudnienia dla Uchodźców/NESsT Refugee Employment Initiative](#), aby wesprzeć działalność piętnastu przedsiębiorstw oferujących szkolenia zawodowe oraz możliwość znalezienia godnego zatrudnienia, a także zapewniających kompleksową pomoc dla uchodźców w Polsce i Rumunii. Inicjatywa ma na celu stworzenie 2000 miejsc pracy i poprawę życia 5000 uchodźców.

Inicjatywa zapewni finansowanie i pomoc biznesową grupie przedsiębiorstw z misją społeczną w Polsce i Rumunii, które **długoterminowo wspierają uchodźców na rynku pracy**. W zakres tego wsparcia mogą wchodzić szkolenia zawodowe, godne oferty pracy oraz dodatkowe usługi (np. pomoc w zakresie zdrowia psychicznego, zajęcia językowe, pomoc w uzyskaniu pozwoleń na pracę, opieka nad dziećmi, wsparcie sprzętowe m.in. laptopy do nauki).

Więcej informacji o inicjatywie znajdziesz na stronie NESsT <https://pl.nesst.org/refugee-employment-initiative>

Nowoczesna spółdzielczość? Czas na restart!

Od kilku lat obserwujemy w Europie ponowny „boom” na kooperatywy i spółdzielnie, których wspólnotowa, demokratyczna natura zdaje się odpowiadać na wyzwania współczesności. Pojawiają się nowe formy – platformowe, energetyczne czy freelancerskie. Ponad 12% ludzkości to spółdzielcy, którzy są członkami jednej z trzech milionów takich inicjatyw. Czy w Polsce uda nam się odświeżyć wizerunek spółdzielni i odblokować ich potencjał jako innowacji społecznych?

Dlaczego potrzebujemy restartu spółdzielczości?

Ekonomia społeczna to określenie, które w Polsce kojarzy się silnie z biurokracją i wspieraniem wykluczonych, lub zagrożonych wykluczeniem grup społecznych. Tymczasem ekonomia powinna być społeczna w ogóle – gospodarka powinna stawiać w centrum swoich zainteresowań ludzi i środowisko, a nie zysk.

Spółdzielczość to według mnie najlepsza odpowiedź na konieczność oddania gospodarki w ręce ludzi, udemokratycznienia jej i zbliżenia do działania w sferze wartości.

Szczególnie w czasach adaptacji do zmian klimatu i coraz częściej pojawiających się kryzysów, to właśnie spółdzielczość okazuje się być narzędziem odbudowy lokalnej wspólnotowości i budowania odporności.

Spółdzielczość to również sprawdzony model łączenia działalności społecznej z gospodarczą. Zrywa z dylematem: czy mam pracować z misją, czy zarabiać i samodzielnie zarządzać funduszami? Model spółdzielczy opiera się na mechanizmach, które zapobiegają wypaczaniu pierwotnych wartości po to, by maksymalizować zysk. Zasada „jeden członek – jeden głos” utrudnia przejmowanie władzy tym, których bardziej ciągnie do zarabiania niż dbania o społeczność – nawet kiedy są w stanie więcej zainwestować w dany podmiot. Równocześnie spółdzielczość to przyznanie, że zarabianie jest potrzebne, a uzależnienie organizacji pozarządowych od zewnętrznych funduszy ogranicza ich autonomię i elastyczność.

Relikt PRL-u czy innowacja XXI wieku?

Spółdzielczość nie kojarzy się w Polsce najlepiej. Moje pokolenie (mam 22 lata), kiedy słyszy o spółdzielniach, myśli albo o tych mleczarskich (a umówmy się, nabiał wypada z mody), albo o spółdzielniach mieszkaniowych. Te drugie nie miały wiele wspólnego ze spółdzielczymi zasadami demokratyczności i równości członków – stały się raczej narzędziem w rękach państwa. Polskie spółdzielnie w większości przestały też nadążać za zmianami społecznymi – nie wykorzystują potencjału cyfryzacji, a ich baza członkowska to głównie osoby starsze, przez co brakuje w nich świeżych pomysłów.

Równocześnie spółdzielczość może być odpowiedzią na wyzwania naszych czasów. Weźmy na przykład kooperatywy platformowe, które tworzą cyfrowe alternatywy dla łamiących wszelkie prawa gigantów, jak Uber czy Airbnb. Wyobraźmy sobie, że wyzyskiwani pracownicy Ubera stwierdzają, że założą własną platformę do optymalizacji przejazdów. Zarobioną nadwyżką, która teraz odpływa do właścicieli z Doliny Krzemowej, zarządzają demokratycznie w gronie taksówkarzy.

Tego typu inicjatywy już powstały – Resonate to platforma analogiczna do Spotify, ale posiadana przez artystów, a Fairbnb to spółdzielnia angażująca lokalną społeczność w projekty na rzecz zrównoważonego mieszkalnictwa i turystyki. Jak pisze Jan Zygmuntowski: „Głównym założeniem platformowego kooperatywu jest (...) skopiowanie ‘technologicznego serca’ nowych platform cyfrowych (...) przy jednoczesnym przeprojektowaniu algorytmów i struktury własnościowej tak, by stała się transparentna, demokratyczna”.

Miejskie czy sąsiedzkie spółdzielnie to z kolei szansa na angażowanie lokalnej społeczności w zrównoważone podnoszenie swojej jakości życia. Plymouth Energy Community to spółdzielnia energetyczna, która powstała z inicjatywy miasta w celu obniżenia rachunków za prąd oraz stworzenia optymalnych warunków do inwestowania przez mieszkańców w zieloną energię.

Z kolei dotknięte dezindustrializacją i ubóstwem Cleveland, miasto wówczas w czołówce poziomu bezrobocia w USA, założyło spółdzielnie działające w obszarach, w których lokalne instytucje obsługiwane były dotychczas przez zewnętrzne firmy. Model Cleveland stworzył bezpieczne, zakotwiczone w społeczności miejsca pracy, a dodatkowo zapobiegł odpływowi kapitału do obcych inwestorów, zostawiając majątek w lokalnym ekosystemie gospodarczym.

Podobne spółdzielnie lokalne mają również zaletę zwiększania partycypacji mieszkańców i mieszanek w decyzjach – stanie się członkiem spółdzielni oznacza stanie się częścią społeczności zarządzającej sobą w sposób demokratyczny i oddolny.

Program dla pionierek nowej spółdzielczości

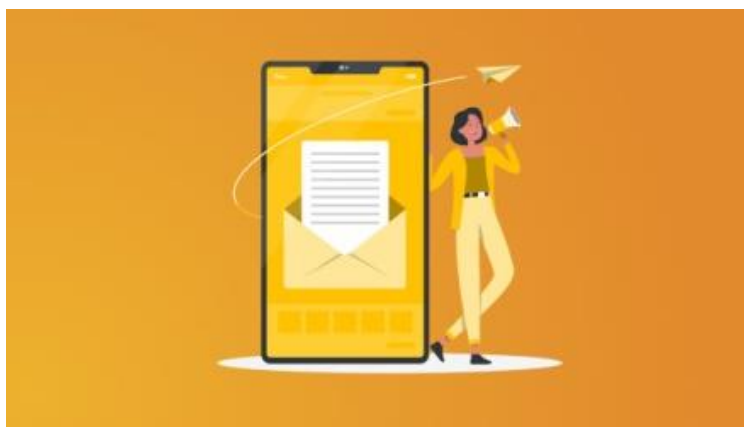
Najwyższy czas, by liderki i liderzy lokalnego rozwoju, organizacje pozarządowych, samorządów czy miejskich ruchów mieli możliwość budowania na doświadczeniach licznych, nowoczesnych spółdzielni. W odpowiedzi na tę potrzebę CoopTech Hub, czyli pierwsze centrum restartu spółdzielczości w Polsce, stworzyło razem z Collegium Civitas roczny program, który ma przygotować do wykorzystywania spółdzielczości w strategicznych działaniach społecznych.

Program MBA Zarządzanie spółdzielniami przyszłości ma być praktyczny i interdyscyplinarny. Łączy zajęcia prowadzone online, w formie dostosowanej do ludzi pracujących w różnych miejscach w Polsce, z sieciującymi zjazdami semestralnymi i kilkoma inspiracyjnymi wyjazdami studyjnymi. Dwa semestry podyplomowych studiów obejmują z jednej strony kwestie bieżących trendów w obszarach gospodarki cyfrowej, lokalnego rozwoju i ekonomii społecznej, a z drugiej ucą praktyki tworzenia modeli biznesowych stawiających ludzi w centrum, animacji lokalnej społeczności czy łączenia innowacji technologicznych ze społecznymi. Zajęcia prowadzą z jednej strony doświadczone ekspertki, a z drugiej – odważni pionierzy, którzy po cichu przecierali szlaki nowoczesnej spółdzielczości w Polsce.

Przypominamy o trwającym naborze wniosków w konkursie „Pakiety Marketingowe”

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach przypomina o trwającym naborze wniosków na udzielenie wsparcia finansowego podmiotom ekonomii społecznej i przedsiębiorstwom społecznym pn. "PAKIETY MARKETINGOWE"

O przyznanie wsparcia w formie pakietu mogą ubiegać się podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne spełniające wymogi regulaminu konkursu z terenu subregionu suwalskiego, tj. powiatów: M. Suwałki, suwalskiego, sejneńskiego, augustowskiego, sokólskiego i monieckiego.

Przedmiot konkursu i organizacja zasad przyznawania Pakietów:

1. Celem Konkursu jest wyłonienie PES/PS do udzielenia wsparcia w postaci pakietu marketingowego mających na celu zwiększenie potencjału ekonomicznego PES/PS oraz rozpoznawalności produktów i usług PES/PS na rynku.
2. Pakiet, o który PES/PS może wystąpić musi być dostosowany do jego indywidualnych potrzeb i umożliwić mu rozwój działalności ekonomicznej oraz można go przeznaczyć wyłącznie na promocję produktów lub usług świadczonych przez Wnioskodawcę.
3. Pakiet, można przeznaczyć wyłącznie na sfinansowanie następujących usług:
  - 1) ogłoszenia w prasie, radio,
  - 2) reklama w internecie,
  - 3) utworzenie strony internetowej PS,
  - 4) organizacja pokazów, degustacji,
  - 5) wykonanie materiałów promocyjnych np.: rol-upów, plakatów, ulotek, itp.
  - 6) inne produkty lub usługi promocyjne najbardziej efektywne dla typu działalności PS.
4. Jeden PES/PS może otrzymać jeden Pakiet o łącznej wartości do 2 000,00 zł brutto/netto*.

*w przypadku, gdy podmiot jest płatnikiem VAT, koszty podatku VAT stanowią wydatek niekwalifikowalny, dotacja wówczas może zostać przyznana w kwocie netto

5. W ramach projektu przewiduje się przyznanie Pakietów dla 30 PES/PS.

6. Aby PES/PS mógł wziąć udział w konkursie musi być czynnym uczestnikiem projektu "Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach", tj. jeśli wcześniej nie przystąpił do udziału w projekcie, musi wraz z wnioskiem konkursowym złożyć formularz rekrutacyjny, deklarację udziału w projekcie i oświadczenie uczestnika. Wszystkie niezbędne formularze i załączniki znajdują się w zakładce "Dokumenty" jak również pod niniejszym ogłoszeniem o konkursie.

Prosimy o dokładne zapoznanie się z regulaminem konkursu wraz z załącznikami. Informujemy, że wnioski niekompletne i niespełniające wymogów będą zgodnie z postanowieniami regulaminu konkursu odrzucane.

Termin składania wniosków: **do wyczerpania alokacji środków przewidzianych w konkursie.**

W przypadku wniosków przesłanych drogą pocztową o dacie złożenia decyduje data nadania na kopercie potwierdzona stemplem pocztowym.

Dodatkowe informacje na temat konkursu i niezbędne formularze można uzyskać:

- w siedzibie biura Partnera projektu "Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach",
ul. Tadeusz Kościuszki 62, 16-400 Suwałki,
- pod tel. 519 437 643
- za pośrednictwem e-mail: biuro1otwii@frp.pl
- na stronie projektu: www.owes.ares.suwalki.pl

Liczba osób bezrobotnych w Polsce wciąż spada – informacja MRiPS

We wrześniu stopa bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom 4,8 proc. – wynika z wstępnych danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. W porównaniu do miesiąca poprzedniego, liczba bezrobotnych spadła o 3,9 tys. osób.

„Wrzesień jest kolejnym miesiącem z bezrobociem najniższym od ponad trzech dekad. Tak historycznie niski wskaźnik, jest dowodem na to, że polityka jaką prowadzimy, zdaje egzamin. Miliardy złotych zostały zainwestowane na ratowanie miejsc pracy podczas pandemii – mówi minister rodziny i polityki społecznej Marlena Maląg.”

Według wstępnych danych na koniec września br. w urzędach pracy zarejestrowanych było 803 tys. osób bez pracy. Po raz ostatni w rejestrach urzędów pracy mniej zarejestrowanych bezrobotnych było w końcu lipca 1990 r. (699 tys.).

Najlepiej sytuacja wygląda w województwie wielkopolskim, gdzie stopa bezrobocia wyniosła 2,7 proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (7,7 proc.).

We wrześniu 2022 roku (wg wstępnych danych) pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 96,3 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 2,4 tys. (2,5%) mniej niż miesiąc wcześniej i o 27,9 tys. (22,5%) mniej niż we wrześniu 2021 r.

Porównując poziom bezrobocia w końcu września br. do stanu z końca lutego 2020 r.

(przed epidemią COVID-19), liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 116,8 tys. osób, a stopa bezrobocia rejestrowanego była o 0,7 punktu proc. niższa niż w końcu lutego 2020 r.

Polska jest krajem o jednym z najniższych wskaźników bezrobocia w UE. Według danych opublikowanych 30 września 2022 r.

zharmonizowana stopa bezrobocia, liczona wg definicji przyjętej przez Eurostat, wyniosła w sierpniu 2022 r. 2,6% w Polsce wobec 6,0% w Unii Europejskiej i 6,6% w strefie EURO. Tym samym Polska zajęła drugie, po Czechach (2,4%), miejsce pod względem najniższej stopy bezrobocia w UE.

OWES w Suwałkach

ul. Osiedle II 6A, 16-400 Suwałki
tel. 87 566 20 55
owes@ares.suwalki.pl

Lider: Agencja Rozwoju Regionalnego

ARES S.A. w Suwałkach
ul. Noniewicz 42A, 16-400 Suwałki
tel. 87 566 61 06

Partner: Fundacja Rozwoju

Przedsiębiorczości w Suwałkach
ul. Kościuszki 62, 16-400 Suwałki
tel. 87 565 13 86

Znak graficzny, który będzie identyfikował przedsiębiorstwa społeczne

Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej (DES) w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej poinformował o zakończeniu głosowania na **znak graficzny identyfikujący przedsiębiorstwa społeczne**.

Głosowanie odbyło się przez formularz on-line i skierowane było przede wszystkim do przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstw społecznych. Wyniki głosowania ogłoszono podczas VI Ogólnopolskiego Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

Obok prezentujemy grafikę na którą oddano najwięcej głosów.

Przypominamy o możliwości skorzystania przez Przedsiębiorstwa Społeczne z usług doradczych specjalistycznych

Usługi są skierowane do przedsiębiorstw społecznych będących uczestnikami projektu "Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach"

W ramach oferty ośrodka, przedsiębiorstwa społeczne mogą skorzystać z usług doradczych w ramach bloków tematycznych: usług doradczych marketingowych, finansowo-księgowych, prawnych i osobowych.

Aby skorzystać z tej formy wsparcia prosimy przedstawicieli przedsiębiorstw społecznych o kontakt z naszym ośrodkiem.

Nabór chętnych do skorzystania z usług trwa do końca trwania projektu lub do wyczerpania dostępnych pakietów usług.

Zapraszamy

Przedsiębiorstwa Społeczne

do skorzystania
z usług doradczych specjalistycznych

marketingowych

finansowo-
księgowych

prawnych

osobowych

więcej informacji można uzyskać w biurze projektu

OWES w Suwałkach

ul. Osiedle II 6A, 16-400 Suwałki
tel. 87 566 20 55
owes@ares.suwalki.pl

Lider: Agencja Rozwoju Regionalnego

ARES S.A. w Suwałkach
ul. Noniewiczza 42A, 16-400 Suwałki
tel. 87 566 61 06

Partner: Fundacja Rozwoju

Przedsiębiorczości w Suwałkach
ul. Kościuszki 62, 16-400 Suwałki
tel. 87 565 13 86

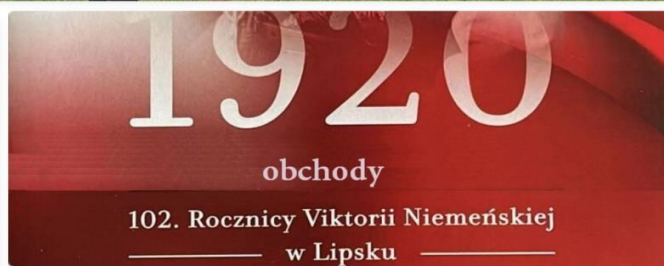

Mobilny Punkt Informacyjny w Lipsku przy okazji 102. Rocznicy Viktorii Niemeńskiej

W piątek 23 września w Lipsku odbyły się obchody upamiętniające zwycięską Bitwę Niemeńską z 1920 r. Bitwa Niemeńska była ogromnym sukcesem militarnym w wojnie polsko-bolszewickiej. Było to drugie, po Bitwie Warszawskiej, zwycięstwo w kontrofensywie Wojska Polskiego przeciw Armii bolszewickiej. Bitwa Niemeńska przypieczętowała zwycięstwo Polski w wojnie polsko-bolszewickiej.

Lipsk jest jednym z czternastu miejsc gdzie postawione zostały tablice upamiętniające zwycięską bitwę. Podobnymi oznaczeniami szczycą się również: Sidra, Dąbrowa Białostocka, Kuźnica Białostocka, Nowy Dwór, Powiat Sokólski, Sztabin, Augustów i Powiat Augustowski, Płaska, Krasnopol, Giby, Powiat Suwalski i Sejneńsk. Na tych terenach toczyły się walki i działania militarne podczas Bitwy nad Niemnem.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach również wziął udział w tych obchodach. Przygotowaliśmy stoisko w ramach którego był zorganizowany Mobilny Punkt Informacyjny. Z naszej informacji na temat ekonomii społecznej, jak również na temat naszego projektu skorzystało wiele osób z Lipska i okolic. Oczywiście nie mogło zabraknąć atrakcji dla dzieci, przygotowaliśmy wiele zagadek i konkurencji z upominkami, były dmuchańce, było radośnie i wesoło.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Aby otrzymać i odebrać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek w urzędzie gminy lub urzędzie miasta odpowiadającemu miejscu zamieszkania.

Wniosek można również złożyć elektronicznie, za pośrednictwem Platformy

Informacyjno-Usługowej Empatia <https://empatia.mpips.gov.pl/>

Poniżej informacja dla lokalizacji Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej:

Informacja na stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach:

<https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/rodzinne-suwalki,3559/karta-duzej-rodziny,2574064>

Informacja na stronie Urzędu Gminy w Suwałkach:

https://gmina.suwalki.pl/?page_id=1736

Dla innych miejscowości, każdorazowo należy szukać informacji na stronie właściwego Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy

